



הודעה לרגל היום הבינלאומי ללא עישון 31.5.2020

דרושה תכנית לאומית מעודכנת למאבק בעישון

איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל והחברה הרפואית למניעה ולגמילה מעישון של ההסתדרות הרפואית:

למרות צעדי התקדמות חשובים במאבק נגד נזקי העישון, עדיין אחד מכל חמישה ישראלים מעשן. גם כיום, חברות הטבק ממשיכות להפעיל מניפולציות שונות, במיוחד על בני נוער, על מנת לגייס קהל חדש שיתמכרו למוצריהן הקטלניים, ההורגים לפחות אחד מכל שני מעשנים. מכת העישון היא טרגדיה המובילה למותם של כ-8000 ישראלים, כל שנה.

אנו קוראים ביום הזה לשר הבריאות החדש, **ח"כ יואל (יולי) אדלשטיין**, למנכ"ל משרד הבריאות הנכנס, **פרופ' חזי לוי** וליו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות, **ח"כ חיים כץ**, לפעול באופן נחוש ומתואם, בהתאם לידע המדעי והמלצות אנשי המקצוע, ובמסגרת תכנית לאומית מעודכנת, למאבק בעישון ונזקיו, לצורך הגנה על בריאות הציבור והצלת חיים רבים. אנו מאחלים להם הצלחה רבה בתפקידם החשוב ומתחייבים לדחוף אותם ולפעול יחד איתם להגנה על בריאות הציבור בישראל מפני נזקי העישון, בדגש על הגנה על צעירים, בני נוער וילדים.

בשנים האחרונות, במאבק נחוש של קואליציה רחבה, להיינו שותפים מרכזיים, של נבחרי ציבור, ארגוני ומומחי בריאות הציבור ומקדמי בריאות, ארגוני חברה אזרחית, אקדמיה ועיתונאים כנגד נזקי העישון, הצלחנו לקדם מספר צעדים חשובים, לרבות איסורי פרסום ושיווק והקמת מוקד גמילה טלפוני לאומי.¹ אך אין די בצעדים נקודתיים אלא יש צורך בתכנית לאומית מעודכנת, המרוכזת על ידי יחידה מרכזית למאבק בעישון, בהתאם להחלטת הממשלה מ-2011. אחרת, חברות הטבק מאתרות פרוצדורות ומצליחות להמשיך ולשווק את מרכולתן הקטלנית, הציבור ממשיך להיחשף לעישון כפוי וקטלני, וציבור המעשנים איננו מקבל את התמיכה המיטבית לגמילה מעישון. לצורך הגנה על בריאות הציבור יש להתמודד בנחישות עם התנגדות חזקה של תעשיית הטבק והניקוטין, שמפעילה מניפולציות, הטעיות, שדלנות גלויה וסמויה, בשיתוף פעולה עם תאגידי הטבק הבינלאומיים ותוך ניצול קשרי הון-שלטון-עיתון, ולבצע אכיפה על קיום החקיקה הקיימת.

משבר הקורונה חשף את הצורך להשקיע בבריאות הציבור וברפואה מונעת – ההשקעה הטובה ביותר. דווקא בשעה זאת, כאשר אנו נערכים לאפשרות של גל נוסף של תחלואה, חיוני לנקוט בפעולות כנגד העישון. מעבר לעדויות על היות העישון גורם סיכון לתחלואה קשה בקורונה וכנראה גם לתמותה, נזקי העישון מטילים עומס אדיר על מערכת הבריאות וככל שנקטינו כך נשפר את יכולתנו לטפל בקורונה ומחלות אחרות. **בחודשים האחרונים מתו בישראל כפי עשרה יותר אנשים מנזקי העישון מאשר מקורונה**. כל יום הוא הזדמנות להיגמל מעישון, וניתן להיעזר לשם כך בשירותי הגמילה מעישון בקופות החולים ובמוקד הגמילה הטלפוני הלאומי (6800*).

אנו נמשיך להיאבק, על בסיס הידע המדעי ויחד עם שותפים רבים כנגד נזקי העישון. **אנו מקווים למצוא בכנסת ובממשלה שותפים חדשים וישנים למאבק זה**. במקביל ליוזמות אחרות כדוגמת אקדמיה נקיה מעישון שבכוונתנו לקדם, עשרת הצעדים הקריטיים לקידום בכנסת ובממשלה בעת הזאת הם:

¹ למידע נוסף: <https://ijhpr.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13584-020-00384-3>



החברה הרפואית למניעה ולגמילה מעישון בישראל



1. **הקמת יחידה מרכזית למאבק בעישון וקביעת תכנית שנתית ורב-שנתית מחייבת, עם תקצוב הולם ויעדים מדידים.**
2. **רישוי נקודות מכירת טבק ואיסור מכירה בצמוד למוסדות חינוך, כפי שנעשה במדינות שונות.** מצופה שממשלת ישראל תדע איפה נמכר המוצר היחיד החוקי שהורג לפחות 50% מהצרכנים שלו ותנהל על כך פיקוח ובקרה.
3. **העלאת גיל איסור המכירה לגיל 21, כפי שנעשה במדינות רבות.** צעד זה הוכח כמגן בעיקר על ילדים ובני נוער מפני התמכרות והנזקים ארוכי הטווח החברתיים, הכלכליים והבריאותיים שהעישון גורם.
4. **ייעול ושיפור אכיפת החוקים כנגד העישון.** ראינו בתקופת הקורונה את היכולת לאכוף חוקים לטובת בריאות הציבור. מן הראוי להפעיל את כל הכלים העומדים לרשותנו כנגד האויב מספר אחד של בריאות הציבור בישראל.
5. **תמונות על חפיסות הסיגריות.** זהו אמצעי מוכח ויעיל, ללא עלות, המיושם בכ-120 מדינות בעולם. מדינה שבה אין תמונות על חפיסות הסיגריות היא מדינה שבה השלטון מפחד לפעול למען הציבור וכנגד האינטרסים של חברות הטבק.
6. **תיקון פרצות שונות בחוק איסור פרסום מוצרי טבק ועישון** כדוגמת החרגת העיתונות, החרגת שיווק ישיר, איסור שיווק מוצרים בטעמים ועוד.
7. **קביעת מדיניות מיסוי חכמה ועקבית,** כדוגמת תיקון עיוות היעדר המס על חלק מהמוצרים.
8. **הגדלת ההשקעה בשירותי גמילה מעישון והנגשתם,** במיוחד לאוכלוסיות ספיציפיות כגון נשים הרות, בני נוער, ומטופלים עם מחלות נפש ברקע.
9. **הטמעת מדיניות מקומות ציבוריים ללא עישון,** לרבות שינוי החקיקה כך שאסור לעשן בכל מקום ציבורי, אלא אם צוין אחרת.
10. **השקעת משאבים בניטור מצב העישון בישראל ובמחקר בתחום.**

כמדי שנה יצויין ב31 למאי היום הבינלאומי ללא עישון, השנה בנושא: **המניפולציות של תעשיית הטבק והניקוטין – איך מגינים על הדור הצעיר?**

במסגרת היום נקיים יחד עם שותפים רבים וובינר בנושא, בקישור:

<https://us02web.zoom.us/j/84547164551?pwd=MFgxRXo0MmlqeVRSZ0RrTXlwMmVQdz09>